

Åtgärds katalog för läkare
vid hälsocentraler
(f.r.o.m. 1.9.2005)

ÅTGÄRDSKATALOG FÖR LÄKARE VID HÄLSOCENTRALER

ALLMÄNNA ANVISNINGAR

- 1 I denna åtgärds katalog finns en fullständig förteckning över de åtgärder för vilka det enligt läkaravtalet betalas åtgärdsarvode till läkare vid hälsocentraler.
- 2 Åtgärdsarvoden betalas för åtgärder som läkaren personligen utfört, oberoende av var läkaren har utfört åtgärden (t.ex. på läkarmottagning, vårdavdelning eller rådgivningsbyrå).
- 3 Varje kirurgisk åtgärd inklusive de tilläggsåtgärder som i regel ingår i operationen utgör en helhet. Arvode betalas därför inte separat för tilläggsåtgärderna.
- 4 För olika åtgärder, t.o.m. inom samma arvodesgrupp, betalas separat arvode för varje åtgärd. För åtgärder av samma slag (t.ex. suturering av två sår) betalas endast ett arvode.
- 5 För åtgärder och undersökningar som företas som massundersökningar betalas inte något arvode (t.ex. ögontrycksmätningar eller mammografi).
- 6 Till en läkare som innehar specialläkartjänst betalas inte arvode för åtgärder som är rutinundersökningar för specialiteten i fråga.

Tillämpningsdirektiv

För t.ex. åtgärderna 101 och 102 betalas arvode till specialist endast om det gäller en undersökning som är avsevärt mer omfattande och mer krävande än en rutinundersökning.

- 7 För de radiologiska åtgärderna RU I 101–RU I 106 och RU II 201 betalas arvode till alla andra läkare vid hälsocentraler än röntgenläkare. För de radiologiska åtgärderna RR I 101–RR III 305 betalas arvode endast till röntgenläkare vid hälsocentraler.

Tillämpningsdirektiv

Åtgärderna RU I 101–RU I 106 hör antingen till en röntgenläkares rutinundersökningar (se punkt 6 ovan) eller ingår i röntgenläkarnas egen RR-klassifikation.

- 8 Chefläkaren bör styra och övervaka den praktiska tillämpningen av åtgärdssystemet och vid behov informera avtalsparterna.

ÅTGÄRDSKATALOG

ÅTGÄRDSGRUPPERNA R 0–R III

TILLÄMPLIGA FÖR SAMTLIGA LÄKARE VID EN HÄLSOCENTRAL
MED BEAKTANDE AV DE ALLMÄNNA ANVISNINGARNA OVAN

R 0	Ersättningsgilla åtgärder
001	<p>Föreskrifter som läkaren ger patienten per telefon eller elektroniskt och sedan skriver in i journalsystemet</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärden ersätter som regel ett besök på mottagningen. När föreskrifter ges t.ex. per e-post bör datasekretessen iakttas omsorgsfullt och i journalen bör patientens medgivande till förfarandet skrivas in. Åtgärdsarvodet betalas inte om patienten omedelbart efter samtalet söker vård. Åtgärden ersätts inte om anvisningen ges via en annan person, utom när patienten t.ex. på grund av ålder, förmåga att förstå, språkproblem eller handikapp inte själv förmår sköta sina ärenden. Med denna åtgärd avses inte intern konsultation mellan vårdpersonal.</p>
R I	Ersättningsgilla åtgärder
101	<p>Synundersökning med ögonbottenundersökning</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med undersökningen avses en synundersökning med ögonbottenundersökning som utförs av läkare. Undersökningen utgör en ersättningsgill åtgärd endast om patienten anför symtom i anslutning till synfel eller ögonsjukdom eller om den utförs med samma grundlighet som t.ex. vid årlig kontroll av diabetiker. Denna åtgärdskod används också när ett skriftligt utlåtande utgående från bilder av ögonbotten ges.</p>
102	<p>Hörselundersökning jämte stämgaflundersökning</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med åtgärden avses en grundlig hörselundersökning utförd av en allmänläkare. Undersökningen utgör en ersättningsgill åtgärd då patienten anför symtom som hänför sig till fel på hörseln eller en öronsjukdom. I hörselundersökningen ingår konstaterande av otologisk status och kontroll med viskstämman eller tolkning av audiogram.</p>

103	<p>Grundlig neurologisk undersökning</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärden innebär en grundlig neurologisk undersökning utförd av en allmänläkare. Undersökningen är ersättningsgill endast då den utförs efter att patienten klagat över neurologiska symptom eller då det är motiverat att misstänka att orsaken till patientens symptom kräver neurologisk utredning eller då undersökningen av annan orsak utförs med motsvarande grundlighet. Åtgärden är dock inte ersättningsgill när det gäller vägledande neurologiska undersökningar som utförs t.ex. i samband med undersökning för körkort.</p>
105	<p>Helhetsbedömning av kardiorespiratorisk status med laboratorieundersökning</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med undersökningen avses t.ex. årlig grundlig undersökning av patient med hjärt- eller lungsjukdom eller årlig kontroll av blodtryckspatienter. Undersökningen är ersättningsgill endast när däri ingår tolkning av EKG, thorax-rtg, lungfunktionstest och/eller laboratorieprov. Undersökningen är ersättningsgill även i sådana fall där man i ett akut skede måste utföra en grundlig klinisk undersökning av en patient som lider av en hjärt- eller lungsjukdom, och då man kan utföra och tolka ovan nämnda undersökningar.</p>
106	<p>Lätt kirurgi, revision och suturering</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Bedömning av huruvida suturering av sår är en åtgärd som hör till R I 106 eller R II 206 görs från fall till fall med hänsyn till den tid som åtgår och åtgärdens svårighetsgrad. Om de ytliga operationerna helt klart gäller olika saker och det åtgår avsevärt med tid till att sköta dem och patienten t.ex. måste förberedas två gånger för åtgärden, kan två arvoden uppbäras för åtgärder inom denna grupp. Denna åtgärdskod används också när det gäller revision av bensår.</p>
107	<p>Incision i lokalbedövning</p>
108	<p>Avlägsnande av skräp ur ögat i lokalbedövning</p>

109	<p>Spolning och rensugning av örongång vid trumhinneperforation</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Denna åtgärds kod används också vid spolning, rensugning och tamponeering i samband med svår inflammation av ytterörat.</p>
110	<p>Paracentes</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Paracentes räknas som en enda åtgärd, även om den utförs i båda öronen.</p>
111	<p>Maxillarpunktion</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Maxillarpunktion utgör en enda åtgärd, även om den utförs på båda sidorna. För åtgärden uppbärs arvode också i de fall då en sköljning med lavationsspets görs på en antrostomipatient.</p>
113	<p>Nagel- och nagelvallsoperationer i lokalbedövning</p>
114	<p>Annan injektionsbehandling än i muskler eller under huden</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>T.ex. injicering av läkemedel i leder. Om en reumapatient på samma gång behandlas i flera små leder, är det fråga om endast en åtgärd. Också injektioner i mjukdelar för att t.ex. dämpa en infektion i ett senfäste är åtgärder som berättigar till ersättning.</p>
116	<p>Gipsning</p>
117	<p>Planerade terapibesök vid psykisk störning (t.ex. familjeterapi)</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med planerade terapibesök vid psykisk störning avses besök som i förväg avtalats med patienten för en viss målinriktad vård eller för planering av vård.</p>

118	<p>Konsultation jämte undersökning av patient</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med åtgärden avses situationer där t.ex. en yngre och mer oerfaren läkare rådfrågar en äldre kollega om vården av en patient och den konsulterade läkaren själv utför undersökningen av patienten. Man bör i journalen kunna finna anteckningar om den konsulterade läkare som skall arvode-ras samt konsultsvaret.</p>
119	<p>Implantation av medicinkapsel under huden</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärds-koden gäller närmast preventiv- och antabus-kapslar. Att avlägsna t.ex. en preventivkapsel är också en åtgärd som räknas hit.</p>
120	<p>Inledning av intravenös vätskebehandling</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med åtgärden avses beslut om att inleda intravenös vätskebehandling inklusive eventuell medicinering.</p>
121	<p>Koagulationsbehandling (gäller näsans slemhinnor, livmodermunnen, ytliga hudförändringar)</p>
123	<p>Gynekologisk undersökning inklusive cellprov</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med cellprov som hör till undersökningen avses i främsta hand pap smear. Cellprov vid screeningsförfarande och cellprov som utförs rutinmässigt av mödravårdscentralerna ersätts dock inte inom ramen för denna kod. Cellprovet är en ersättningsgill åtgärd också då den utförs av läkare för att få GC-prov i sådana fall där läkaren också mikroskopierar provet.</p>
124	<p>Akupunktur</p>
126	<p>Ögontrycksmätning</p>
127	<p>Undersökning av stämbanden</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med undersökning av stämbanden avses t.ex. undersökning av stämbandens ställning, rörelser och struktur genom indirekt laryngoskopi.</p>

128	Reposition av luxerad led
129	Inläggning av spiral
130	Tamponad (i näsan eller i örat)
131	Avlägsnande av polyp
132	Avlägsnande av främmande kropp ur kroppsöppning
133	Otomikroskopering med hjälp av öronmikroskop
134	Finnålsbiopsi
136	Blåspunktion
137	Ledpunktion
139	Grundlig undersökning av skelning <u>Tillämpningsdirektiv</u> En grundligare och mer krävande undersökning av skelning än vad som vanligen utförs av allmänläkare.
141	Icke operativ behandling av hemorrojder (ligatur, kryokirurgi, trombolytiska injektioner)
143	Utredning och bedömning av fysisk, psykisk och social funktionsförmåga samt planering av vården <u>Tillämpningsdirektiv</u> Åtgärden förutsätter i allmänhet en individuell utvärdering av patientens situation och hälsotillstånd. Åtgärden blir aktuell t.ex vid utredning och/eller planering av vårdplats/fortsatt vårdplats för en åldring. Åtgärden resulterar i behövliga anmärkningar i journalen och/eller ett särskilt intyg/utlåtande.
145	Klinisk (rättsmedicinsk) undersökning av levande person <u>Tillämpningsdirektiv</u> Undersökningen kommer i fråga t.ex. vid undersökning av yttre skador förorsakade av misshandel.

146	<p>Första besök på rådgivningsbyrå för mödravård</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Till besöket hör alltid en bedömning av patientens hälsotillstånd och bestämning av hur långt graviditeten framskridit. Ytterligare ingår vanligtvis en allmän kartläggning av riskerna i samband med graviditeten, upplysning om screening samt om tobak och alkohol, råd om kost och motion o.s.v.</p>
147	<p>Sista kontroll på rådgivningsbyrån innan ett barn börjar skolan</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Kontrollen görs i allmänhet vid 5–6 års ålder och i den ingår en uppskattning av den psykiska och fysiska utvecklingsnivån samt de sociala färdigheterna och eventuell planering av nödvändiga stödåtgärder. Stöd ges för relationen mellan barn och föräldrar och för barnets frigörelse till självständighet. Vid uppfostringsproblem ges råd samt anvisas vård. Med rådgivningskontroll avses också den grundliga undersökningen under det första skolåret, om den inte gjorts före skolstarten när barnet är 5–6 år.</p>
148	<p>Kontroll som hör till skol- och studenthälsovården jämte utlåtande</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Kontrollen görs i slutskedet av skolgången. I samband med kontrollen kan ett grundat ställningstagande eller utlåtanden om elevens lämplighet för planerat yrkesval eller ett s.k. friskintyg för ungdomar ges.</p>
149	<p>Påbörjande av hormonell substitutionsterapi för kvinnor/män</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med åtgärden avses ett besök under vilket det görs en klinisk undersökning för att utreda möjlig nytta och eventuella skadeverkningar av vården. Det görs upp en plan för vården och uppföljningen.</p>
150	<p>Undersökning av blodcirkulationen med dopplerultraljud</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärds-koden används t.ex. vid undersökning av artärpuls hos en diabetiker eller bensårsetiologi.</p>

R II	Ersättningsgilla åtgärder
201	<p>Omfattande kartläggning av psykosocial status</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u> Åtgärds-koden kan användas t.ex. då läkaren överväger att utfärda ett MT 1-utlåtande (observationsremiss M I). Koden används också vid bedömning av eventuellt omhändertagande av barn.</p>
202	<p>Övergripande bedömning av rehabiliteringsbehov</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med åtgärden avses en omfattande bedömning av patientens funktionsförmåga. I anslutning till bedömningen uppgörs i allmänhet en rehabiliteringsplan med t.ex. annan rehabiliteringspersonal som hjälp. Undersökningar och utlåtanden som behövs för rehabilitering av krigsveteraner räknas till denna grupp, såvida de görs på grundval av anvisningar som utfärdats av en myndighet och om kriterierna för uttagning till sådan rehabilitering i första hand är medicinska. I annat fall används åtgärds-kod R I 143.</p>
203	<p>Bedömning av arbetsförmåga</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med bedömning av arbetsförmåga avses en omfattande, grundlig bedömning av arbetsförmåga, oberoende av slutresultatet. Åtgärden kommer inte i fråga vid kort sjukskrivning med t.ex. SVA-blankett. Rutinmässig kontroll av nyanställda är inte heller en här avsedd åtgärd. Som åtgärd räknas inte heller t.ex. undersökningar för utredning av värnpliktigas tjänstgöringsduglighet eller för sedvanliga T-utlåtanden. En bedömning av arbetsförmågan med ett E-utlåtande är en åtgärd som räknas hit endast om läkaren måste undersöka och motivera arbetsförmågan i vidare bemärkelse.</p>
204	<p>Bedömning av operabilitet</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärden kommer i fråga t.ex. i situationer då man av hälsocentralläkaren på förhand begär en bedömning av operabiliteten inför en ögonoperation.</p>

206	<p>Behandling av stora sår</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärden avser situationer som gäller vård av sår med t.ex. svåra och arbetsdryga revisioner samt suturering skiktvis av djupare vävnadslager eller vård av sår som tar lång tid i anspråk.</p>
207	<p>Djupa biopsier eller subkutana operationer</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärds-koden kan användas t.ex. då tumörer under huden avlägsnas eller då t.ex. sug- eller provskrapning görs, om de inte sker i operationssal eller liknande, varvid åtgärds-koden R III 301 skall användas.</p>
208	<p>Arbets-EKG</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Arbetsprov räknas som en här avsedd åtgärd i situationer då läkaren själv övervakar och tolkar undersökningen.</p>
210	<p>Allergiutredning</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Läkares bedömning av allergitest jämte rekommendation för fortsatt behandling.</p>
211	Benmärgspunktion
212	Utrymning av kroppshåla (gäller lungor, mage)
213	Rektal, intramuskulär eller intravenös anestesi
214	Central ledningsanestesi
215	Inhalationsanestesi

216	<p>Hjärt-lungräddning</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Alla läkare som deltagit i en återupplivning skall ersättas för åtgärden, ifall det finns anteckningar i handlingarna, åtminstone i återupplivningsberättelsen, om att läkaren deltagit i upplivningen. Denna åtgärdskod används också vid elektrisk rytmkonvertering.</p>
217	Hudtransplantation
219	Inläggning av tympanostomirör
220	Adenotomi, tonsillektomi
221	Trakeostomi
222	Insättning av perkutan blåskateter
223	Reposition av parafimos
224	<p>Fastställande av dödsorsak</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärden innebär inte endast undertecknande av dödsattest, utan också utredning av dödsorsaken enligt givna anvisningar och bestämmelser. Ersättning för åtgärden kommer inte i fråga t.ex. i terminalskedet hos cancerpatienter. Då är dödsorsaken redan på förhand känd och döden är att vänta.</p>
225	<p>Bedömning av behovet av varaktig läkemedelsbehandling jämte utlåtande</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärden kommer i fråga då man gör en bedömning och skriver ett utlåtande för helt eller delvis ersättningsgilla mediciner.</p>

226	<p>Undersökning av berusningstillstånd</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med undersökning av berusningstillstånd avses klinisk undersökning för bedömning av berusningsgraden eller påverkan av narkotiska medel. Om klinisk bedömning inte görs, utan endast blodprov tas, används åtgärds-koden R I 120. Om läkaren utför både en klinisk undersökning av berusningstillståndet och tar blodprov, ersätts åtgärden endast enligt denna åtgärdsgrupp.</p>
227	<p>Endoskopier</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med endoskopisk undersökning avses t.ex. gastroskopi, rektoskopi, rektosigmoideoskopi och koloskopi. Enbart proktoskopi ersätts endast om undersökningen avseende sin svårighetsgrad och tidsåtgång motsvarar R II-nivån.</p>
228	<p>Tamponering av näsa-svalg vid näsblödning</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Tamponering av näsa-svalg ersätts både vid behandling med kompresser och med ballongkatetrar.</p>
229	Dilatation av urinröret eller livmoderhalsen
230	Sondering av tårkanaler
231	Reposition och gipsning av benbrott
232	Extern vändning av foster till ändsätessläge
233	Inläggning av kanyl i central ven
R III	Ersättningsgilla åtgärder
301 *)	Operationer och motsvarande åtgärder som görs i operationssal och som fordrar antingen central ledningsanestesi, rektal, intramuskulär eller intravenös anestesi, kort inhalationsanestesi eller omfattande infiltrationsanestesi.
302 *)	Förlossning som kräver läkarvård

303	<p>Hembesök i terminalskede</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med åtgärden avses ett hembesök som en läkare förrättar hos en svårt sjuk patient i terminalskedet. Utöver detta arvode betalas inget besöksarvode enligt bilaga 1.</p>
304	<p>Sjuktransport som kräver läkares närvaro</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Åtgärden avser situationer då en läkare på grund av patientens kritiska tillstånd behöver övervaka förflyttningen till en annan vårdplats.</p>
305	<p>Trombolytisk behandling vid hjärtinfarkt</p> <p><u>Tillämpningsdirektiv</u></p> <p>Med åtgärden avses vid hälsocentral diagnostiserad hjärtinfarkt samt trombolytisk behandling.</p>
*)	<p>Läkare vid hälsocentral betalas utöver arvode för ovan nämnda åtgärder även arvode för ultraljudsundersökning.</p>

ÅTGÄRDSGRUPPERNA RU I–RU II

RADIOLOGISKA ÅTGÄRDER
TILLÄMPLIGA FÖR ANDRA LÄKARE VID
HÄLSOCENTRALER ÄN RÖNTGENLÄKARE

RU I	Ersättningsgilla åtgärder
101	Allmän undersökning av bukens övre del
102	Allmän undersökning av bukens nedre del
103	Undersökning av resturin
104	Bedömning av spirals läge
105	Fastställande av graviditet i tidigt skede
106	Individuell mätning
RU II	Ersättningsgilla åtgärder
201	Ultraljudsundersökning av hjärtat <u>Tillämpningsdirektiv</u> Åtgärden förutsätter en specialists kunskaper om ultraljudsundersökning av hjärta.

ÅTGÄRDSGRUPPERNA RR I–RR III

RADIOLOGISKA ÅTGÄRDER
TILLÄMPLIGA FÖR RÖNTGENLÄKARE
VID HÄLSOCENTRALER

RR I	Ersättningsgilla åtgärder
101	Skoliosutredning
102	Provocerad belastning av led
103	Hypofarynx

104	Dubbelkontraströntgen av esofagus
105	Dubbelkontraströntgen av magsäcken
106	Utredning av passagehinder i tunntarmen
RR I	Ersättningsgilla åtgärder
107	Urografi
108	Akut urografi
109	Miktionscystografi
110	Ultraljudsundersökning av bukens övre del
111	Ultraljudsundersökning av bukens nedre del
112	Ultraljudsundersökning av halsregionen
113	Ultraljudsundersökning av leder
114	Ultraljudsundersökning av muskler och senor
115	Ultraljudsundersökning av mjukdelsresistenser
116	Ultraljudsundersökning av urinorgan
117	Ultraljudsundersökning av testiklar
118	Ultraljudsundersökning av prostata
119	Ultraljudsundersökning av njurar
120	Ultraljudsundersökning av sköldkörtel
121	Ultraljudsundersökning av spottkörtel
RR II	Ersättningsgilla åtgärder
201	Provocerad belastning av flera leder

202	Fistelografi
203	Mammografi
204	Krävande dubbelkonstraströntgen av magsäcken
206	Finnålsbiopsi av ytliga organ med ultraljudsassistans
207	Ultraljudsundersökning av bröstkörtlar
208	Ultraljudsundersökning av vener i extremiteterna
209	Ultraljudsundersökning av hjärtat
210	Venografi i nedre extremiteter
RR III	Ersättningsgilla åtgärder
301	Artrografi
302	Kolonröntgen med dubbelkontrast
303	Lumbal myelografi
304	Krävande ultraljudsundersökning av buken
305	Undersökning av tunntarm med dubbelkontrast